अख्यापन (a-khyāpana) *n.* non-revelation, absence of display न हि विभूतिख्यापनेन कश्चिदतिशयो लभ्यते न चास्याख्यापनेन किञ्चिद्धीयते NyāyVār. 467. 2 (*on* iv. 1. 21); नोपालभेत (v. l. उपालभते) शयने रागप्रत्यायनाय (Sūtra reads °प्रत्यानयनाय)···। तस्य तमिह न ख्यापनमु(v. l. मुहुरख्यापनमु)-चितं स्याद्वामभावस्य KaṇḍaCū. iv. 2. 40.

अख्यापित (a-khyāpita) *adj.* not mentioned or stated अख्यापिते हि विषये हेतुवृत्तेरसंभवात् PramāVār. 4. 21.

[1]**अग्** (a-g) *adj.* **1** (ending with a sound) other than *g* पूर्वपदात्संज्ञायामगः P. viii. 4. 3; पूर्वपदात् खावगः JaineVyā. v. 4. 87 (Vṛtti षकाररेफवतः पूर्वपदात् अगकारान्तात् उत्तरस्य नकारस्य णो भवति खुविषये); एत्यगः S'ākaṭāVyā. ii. 2. 157 (comm. अगकारान्तात्परस्योत्तरपदस्य सकारस्यैकारे परे षिर्भवति··· श्रीषेणः । वारिषेणः···अग इति किम् । विष्वक्सेनः) ; पूर्वपदस्थान्नाम्न्यगः SiddhaHe. ii. 3. 64 (comm. गन्तवर्जपूर्वपदस्थात् रषृवर्णात् परस्योत्तरपदस्थस्य नो ण् स्यात् संज्ञायाम्···अग इति किम् । ऋगयनम्); **2** having no indicatory letter *g* भाव्योऽग् S'ākaṭāVyā. i. 1. 4; एतोऽगैप् S'ākaṭāVyā. i. 4. 116 (comm. लेडादेशस्य म्वेनादेरेकारस्य ऐबादेशो भवति । आमोऽपवादः । अग् । अगकारानुबन्धकः)

[2]**अग्** (ag-) I P. [DhātuPā. r. 830] **1** to move crookedly, to move in a zigzag manner अक अग कुटिलायां गतौ भ्वादिः परस्मैपदी KāvyKaVṛ. 86. 15 (3. 5); 93. 6 (3. 5); अग कुटिलायां गतौ···अगति । अगयति DhātuPra. 1. 797 (56. 12); त्सरति स्याद्वक्रगतावकत्यगति च स्मृतम् KośaKaTa. 2. 1335; **2** to go अग इग गतौ KāvyKaVṛ. 92. 25 (3. 5); अगन्ति विहरन्तीत्यगाः । 'अग कल्याणविहारयोः' इति धातोः पचाद्यच् Appaya Dīkṣita's Vṛtti *on* Yādavā. 6. 68; **3** to be auspicious 'अग कल्याणविहारयोः' इति धातोः पचाद्यच् ।··· तत्र 'अग कल्याणविहारयोः' इति धातुः प्रसिद्धधातुपाठतद्वृत्त्यादिषु न दृष्टः । तथापि शिष्टव्यवहारादादरणीयः Appaya Dīkṣita's Vṛtti *on* Yādavā. 6. 68.

[1]**अग** (a-ga) *adj.* **1** unable to move, immovable नगोऽप्राणिनि वा ।··· अप्राणिनीति किम् । अगो वृषलः शीतेन CāndraVṛ. *on* v. 2. 96; नगो वाजीवे ।··· अजीव इति किम् । अगो देवदत्तः शीतेन JaineVyā. iv. 3. 185; नगोऽप्राणिष्वन्यतरस्याम्···अप्राणिष्विति किम् । अगो वृषलः शीतेन KāśiVṛ. *on* P. vi. 3. 77; Prasā. i. 673. 19; SiddhāKau. 180B. 10; वागोऽप्राणिनि । अप्राणिनि अग इति वा निपात्यते···अगो वृषलः शीतेन S'ākaṭāVyā. ii. 2. 63; न गच्छति स्वतो न प्रवर्तते इत्यगं विश्वम् NyāySu.(Ja.) 136B. 7 (*on* i. 1. 6); **2** fixed (zodiacal signs Meṣa etc.) क्रूरः सौम्यः पुरुषवनिते ते चरागद्विदेहाः Bṛhajjā. 1. 11; **3** difficult to attain, inaccessible स च स्वर्लोकमारोक्ष्यन् सुनीतिं जननीं ध्रुवः । अन्वसरदगं हित्वा दीनां यास्ये त्रिविष्टपम् BhāgP. iv. 12. 32; **4** not passing away, not perishing, permanent न गच्छतीत्यगोऽनश्वरः Kāvyānu.(He.) 275. 8.

[2]**अग** (ag-a) *adj.* sporting (पर्वतः) अघाकागाङ्गकागाङ्गगाङ्गकागखगाङ्गकः Yādavā. 6. 68 (comm. गाङ्गके गङ्गासंबन्धिनि जले अगन्ति विहरन्तीत्यगाः)

[3]**अग** (a-ga) *m.* a letter other than *g* एति संज्ञायामगात् P. viii. 3. 99.

[4]**अग** (a-ga) *m.* (a suffix) other than (those denoted by) *ga* (= Ārdhadhātuka suffixes) न धुखेऽगे JaineVyā. i. 1. 18; i. 4. 109; ii. 1. 27; iv. 4. 48; v. 2. 81; v. 2. 151; (मिङ्शिङ्ः JaineVyā. ii. 4. 93) शेषोऽग एव JaineVyā. ii. 4. 94.

[5]**अग** (a-ga) *m.* [MAYR. AltGr.II. i. p. 78] **1** a tree **2** a mountain **3** the number seven **4** the letter *h* **5** grains of rice **6** the sun **7** a raptile **8** a jar **1** a tree फलमल्पमपि प्रीत्यै स्यादगस्याधिरोपितुः BrahmāṇḍP. ii. 49. 56; शैलवृक्षौ नगावगौ AmaK. 2372; AnekāSa. 280; पुष्पैः सदानतः···अगः S'iśuVa. 4. 63; अगान्निरगान्मधुपावलिः S'iśuVa. 6. 7; अगा वृक्षाः CāndrVṛ. *on* v. 2. 96; KāśiVṛ. *on* P. vi. 3. 77; JaineVyā. 311. 16 (*on* iv. 3. 185); स्नानव्याकुलयोषिद्वस्त्रमुपादायागमुपारुढम् ··· प्रणमत गोविन्दम् GovindA. 6; MahāP. 23. 150; मिथश्च पुष्पैर्न मनोज्ञलक्ष्मीमहानिशान्ता विहसन्ति नागाः HarVi. 5. 64; गगनं गां नगानगान् । शरैः पूरयता···सुकेतुना HarVi. 43. 262; नृप हेतुरगान् पश्य त्वं लक्ष्म्या ज्वलितानिमान् RāghPāṇ.(Dha.) 7. 61; NalaCam. 2. 18; त्रिमूलकं द्विधोत्थानं पञ्चशाखं चतुश्छदम् । योऽगं वेत्ति नवच्छायं दशभूमिं स (च) काव्यकृत् YaśasCam. i. 479. 10; ii. 145. 10; अजिहेठदगांस्तान्···भीमस्य···चमूलेशो नोपद्रवमवीवृतत् DvyāśraKā. 9. 21; 20. 77; अगानसौ किन्नरकामिनीजनः सगानसौख्यः फलितान्निषेवते Surath. 4. 30; यत्र···अशोकाम्रजम्बवः । ··· विलसन्त्यगाः PārśvC. 6. 103; Nalo. 2. 15; NemiC. 12. 42; अधरीचकार सुदृशामखिलामपि मानसंस्थितिमगो बकुलः HammīMaKā. 5. 24; तं हि प्रदहति सहसा कोटराग्नियथागम् CaitaCa. 19. 4(1); भग्नोर्मिबाहु च पतद्भिरगैर्बभूव यन्निर्मितौ जलधिवर्ष्म स सेतुरव्यात् YātrāPra. 5. 55; **2** a mountain सप्तपातालनालं च त्वगमक्षात्मनाम्बुजम् ? PauṣkS. 29. 125 शैलवृक्षौ नगावगौ AmaK. 2372; AnekāSa. 2. 80 केनचिज्जनस्य··· । नगेन(? नागेन) नागेन···अरोधि पन्थाः पृथुदन्तशालिना S'iśuVa. 12. 48; वृक्षे शाखाः शिलाश्चाग इत्येषा लौकिकी मतिः । अगाख्यपरिशिष्टाङ्गनैरन्तर्योपलम्भनात् TattvSaṁ. 831; अगवने जातं दुःखं जहातु तपस्विनी ĀścaCū. 4. 1; आभात्यसौ गजतया···सदानयागः HarVi. 5. 6; 5. 36; 5. 103; कुसुमसुधामलयोऽगस्तनुते यस्मिन्वपुः सुधामलयोगः Kapphiṇā. 6. 12; प्रवहवशविसंस्थुलाय वेधि स्पृहयति नाम्बुरुहैकबन्धवेऽगः RāmC. 6. 54; तेन भूर्भारवत्येषा समुद्रागद्रुमैर्न हि SkandP. iv. 58. 117; S'ivaP. ii(5). 5. 39 (226A. 11); हनूमान्धारयामास तत्रागं यत्र संस्थितः AgniP. 10. 20; यश्चोद्वृत्तभुजङ्गहारवलयोऽगं गां च योऽधारयत् । पायात्स···त्वां सर्वदो माधवः Dhvanyā. 235. 11 (*on* 2. 21); यश्चागं गोवर्धनपर्वतं गां च भूमिं पातालगतामधारयत् Loc. 95. 19 (*on* 2. 22); SaraKaṇṭhā. 192. 26; KāvyPra. 419. 3; Kāvyānu.(He.) 191. 14; DvyāśraKā. 16. 72; AlaṅkāSa. 96. 5; SaduktiKa. 26. 12; SāhiDa. 489. 5; भाति सदानत्यागः स्थिरतायामवनितलतिलकः KāvyPra. 535. 5; SahiDa. 473. 10; अगसुताक्षिप्तो हरः पातु वः EI. xxi 44. 4; स भाति पृथिवीश्वरः श्रयति यत्र सिंहासनं श्रयन्ति रिपवोऽप्यगम् EI. xv. 351. 18; बिभरांबभूव कं विष्णुः···अगम्···गोवर्धनम् VidaMuMa. 2. 59(1); विषादी भैक्ष्यमश्नाति सदारोऽगं न मुञ्चति VidaMuMa. 4. 52; मन्त्रिवरः···मुनीन्द्रतुल्यं तमगं ददर्श KīrtiKau. 9. 46; अगः सनग आसन्नः सालताललतातत: Yādavā. 6. 67; 6. 99; YudhiVi. 5. 104; तौ··· । विदधतुरगमाकलय्य दुर्गं नगनगरीति निरुद्धनामधेयम् RājTa.(Prā.) 939; तारापथोल्लङ्घिषु धान्यकूटेष्वगास्तदौन्नत्यमवाप्तुकामाः Raghunā. 1. 38; ĀnandRa. 2. 47; **3** the number seven सौम्ये रसाः खं याम्येऽगाः सौम्ये खार्कास्त्रयोदश (शरांशाः) SūrySi. 8. 7; कृतवसुनवाष्टनवनवषड्(? ट्रि)नवागेन्दवो ज्ञशीघ्रस्य BrahmSphuSi. 1. 17; 1. 26; मन्दाक्रान्ता जलधिषडगैर्म्भौ नतौ ताद्गुरू चेत् VṛttaRa. 3. 91; Bhāsv. 1. 7; 2. 3; 3. 7; 3. 10; 4. 14; बुधशुक्रयोरथ कुजाद्विक्षेपकाः खेश्वरा द्वीषुक्ष्माः षडगाः षडग्निशशिनः KaraṇaKu. 6. 9(27); पञ्चर्त्वगाङ्कविशिखाः GrahaLā. 13. 1; संज्ञा हयाश्च तुरगाः सप्तागमुनयोऽपि च GaṇiNā. 25; अगाः सप्त VīraMi.(Lakṣaṇa) 609. 20; **4** the letter *ha* रश्च अगश्च स्वं च तेषां समाहारो र(? रा)गस्वम् । अगशब्देन स्थाणुर्हकारः । हः शिवः··· स्थाणुरिति कोशात् LalitāSaBh. 31. 7 (*on* 54); **5** (pl.) grains of rice अगाः शालयः JaineVyā. 311. 16 (*on* iv. 3. 185); **6** the Sun अगः···भानौ AnekāSaṁ. 2. 29; ViśvaPra. 24. 2; AnekāTi. 2. 8; NānārthaMa. 257; NānārthaRaMā. 232; ParaNā. 2600; ViśvaLoK. 47. 3; KośaKaTa. 2. 4017; **7** a reptile अगः स्यात् ।···सरीसृपे AnekāSaṁ. 2. 29; ViśvaPra. 24. 2; AnekāTi. 2. 8; NānārthaMa. 257; NānārthaRaMā. 232; ViśvaLoK. 47. 3; ParaNā. 2600; S'abdaRa.(Su.) 2. 6; **8** a jar [MAYR.] अगः कुम्भः । तत्र स्त्यानः संहत इत्यगस्त्यः Durga *on* Nir. 1. 5; प्रासादागतडागनागमणिभूदानादिनानातपः प्रागल्भ्येन महेन्द्रचन्द्रवरुणब्रह्मेशविष्णुस्थली । ···जिता VīraMi. (Saṁskāra.) 121. 23(1); **अग** has been mentioned as a synonym of **ओ** (EkārthaNā. 1. 14) and of पल्लि (AnekāTi. 2. 203)

अगकारपरावृत्त (agakāra-parāvṛtta) *adj.* excluded from non-*ga* अगकारपरावृत्तगवर्णाभावतो भवेत् । गान्यबुद्ध्यनिरूप्यत्वं कस्य धर्मो हि धर्मिणः TattvSaṁ. 2481.

अगकारान्तपूर्वपद (agakārānta-pūrvapada) *n.* the first member not ending with *ga* पुरगावणमित्यत्र 'अगः' इति प्रतिषेधस्तु न । अगकारान्तपूर्वपदादित्यर्थात् LaS'abdeS'e. ii. 175. 8.

अगखगकाकक (agakhagakākaka) *adj.* who does not crave for sensual pleasures अगा गाम्···खगाङ्कागकङ्गागखगकाकक Kāvyāda. 3. 91 (comm. अगति गच्छति इति अगं नश्वरमित्यर्थः, खानि इन्द्रियाणि गच्छतीति खगम् इन्द्रियविषयम् , ततश्च अगं खगं च यत् कं सुखं तदर्थं न कक्षते अभिलषतीति अगखगकाकक:)

अगगात्र (aga-gātra) *adj.* [*f.* -ā] having a mountain-like body अहिगाभ्यगगात्र ऋश्यकण्ठोत्कण्ठी···प्रेत्य आविरासन् DvyāśraKā. 4. 61.

अगगु (aga-gu) *adj.* having incoherent speech रे रे रोरुरूरोरुगागोऽगाङ्गगोऽगगुः Kāvyāda. 3. 92.

अगगुण (aga-guṇa) *adj.* multiplied by seven विभजेत्···पिण्डम् । शशिनोऽगगुणं वसुभिः KhaṇḍKhā. 1. 19.

अगगुहा (aga-guhā) *f.* a mountain-cave रश्मिष्वगगुहोन्मुक्तच्छायाजालभयादिव । गवाक्षादिष्विवोड्डीय प्रविष्टेषु गृहान्तरम् YogVā. vi(1). 1. 15.

अगगो (aga-go) *m.* the number ninety seven भौमस्य···देवेन्दु जातीन्द्वगगो नगार्थाः Bhāsv. 4. 7.

अगङ्गका (agaṅga-kā) *f.* other than (the river) Gaṅgā, PrakriKau. i. 333. 2.

अगङ्गदेश (agaṅga-deśa) *m.* region where there is no (river) Gaṅgā. अगङ्गदेशे विज्ञाय निकटं मरणम्···शृणुयात्···इदमाख्यानम् BṛDharmaP. i. 52. 64.

अगङ्गदेशवासिन् (agaṅgadeśavās-in) *adj.* one residing in the region without the river Gaṅgā अगङ्गदेशवासी यो भग्नरागः···न गङ्गामाश्रयेद्देवीं परः स विधिवञ्चितः BṛDharmaP. i. 55. 45.

अगङ्गवास (agaṅga-vāsa) *m.* residence in a region without the river